

7/18432

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı :B.07.0.GEP.0.10.30-
Konu :Yazılı Soru Önergesi

23.03.2011* 0263

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 01.03.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-29357 sayılı yazı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığının ilgi kayıtlı yazısı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Duran BULUT tarafından yöneltilen 7/18432 esas no.lu yazılı soru önergesinde, akaryakıt ürünlerine ilişkin sorular sorulmaktadır.

Dünya piyasalarında ham petrol varil fiyatları 2008 yılının Mart ayı ile Ağustos ayı arasında 100 doların üzerinde seyretmiş, 3 ay 120 doların üzerinde kalmış, Temmuz ayında yalnızca birkaç günlüğüne 146 dolar seviyesine kadar tırmanmış ancak daha sonra süratle gerileyerek Aralık 2008 itibarı ile 50 doların altına düşmüştür. Uzun bir dönem boyunca 35 dolar ile 80 dolar arasında işlem gören ham petrol varil fiyatı Mart 2010 döneminden itibaren 75 doların üzerinde, ortalama olarak 80 dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Aralık 2010 başından itibaren 90 doların üzerinde gerçekleşen fiyatlar Mart 2011 başında ise 110 doların üzerine çıkmıştır.

Ham petrolü işleyip akaryakıt ürünü haline getiren rafineriler, uzun süreli alım kontratları ile ve opsiyon sözleşmeleri ile çalıştıklarından, kısa vadeli fiyat hareketlerinin, rafineri maliyetlerine hemen yansması söz konusu olmamaktadır. Son 1 yıllık dönemde, ham petrol varil fiyatının ortalama 85 doların üzerine çıkması ve uzun süre bu seviyenin üstünde kalması ile birlikte rafineri maliyetleri üzerindeki baskı artmıştır. Nitekim ham petrol varil fiyatının en yüksek seviyeleri gördüğü Temmuz 2008 sonunda 95 oktan kurşunsuz benzinin rafineri çıkış fiyatı 1 TL/lt olarak gerçekleşmişken bu tutar 15 Mart 2011 itibarı ile 1,26 TL/lt'ye ulaşarak yüzde 26 oranında artış göstermiştir. Yine 1 Amerikan Doları 31 Temmuz 2008'de 1,16 TL iken 15 Mart 2011 tarihi itibarıyla 1,58 TL olup artış oranı yüzde 36 olarak gerçekleşmiştir.

Ham petrol ürünlerinin uluslararası piyasalardaki varil fiyatı 2002 Aralık ayında 28 dolar iken 15 Mart 2011 tarihi itibarı ile 109 dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar petrol fiyatlarında son 8 yılda yüzde 289'un üzerinde bir artışı ifade etmektedir. Dolayısıyla son dönemdeki akaryakıt ürünleri fiyatlarındaki yükseliş vergilerden değil, ham petrol fiyatlarında ve dolayısıyla rafineri çıkış fiyatlarında meydana gelen artışlardan kaynaklanmaktadır.

Diğer birçok ülkede ve özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de akaryakıt ürünlerinden Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisi (KDV) alınmaktadır. 31.12.2002 tarihinde 100 TL'lik benzin fiyatının içerisinde vergi yükü 70,3 TL iken, bu yük 15 Mart 2011 tarihi itibari ile 60,8 TL'ye düşmüştür. Aynı şekilde 01.01.2005 tarihinde 100 TL'lik motorin fiyatının içerisinde vergi yükü 65,1 TL iken, bu yük 15 Mart 2011 tarihi itibari ile 50,8 TL'ye düşmüştür.

Hükümetimiz, bu oranlardan da anlaşılacağı üzere diğer vergilerde olduğu gibi akaryakıt ürünlerinde de vergi yükünü aşağı çekmiş ve Ayrıca 2005 yılı başından Kasım 2007 dönemine kadar akaryakıt ürünlerinde herhangi bir vergi artışı yapmamıştır. En son ÖTV maktu vergi artışı ise 31 Aralık 2009 tarihinde düzenlenmiş olup o tarihten bu yana da tek kuruşluk dahi olsa vergi artışı yapılmamıştır.

Akaryakıt ürünleri üzerindeki vergilerde herhangi bir indirim hükümetimizin gündeminde bulunmamakta olup, ileriki yıllarda vergi tabanının genişlemesine paralel olarak vergi yükünün nispeten yüksek olduğu akaryakıt sektöründe vergi indirimlerine ilişkin çalışmalar yapılabilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı